

اجلاس جهانی توسعه پایدار بیانیه

آفریقای جنوبی- ژوهانسبورگ ۲۰۰۲

(۱۳۸۱ ه. ش)

SUSTAINABLE WORLD SUMMIT ON JOHANNESBURG DEVELOPMENT

۲۰۰۲ Sep

از ریشه‌های خود به آینده

- ۱- ما، نمایندگان ملت‌های جهان طی روزهای دوم تا چهارم سپتامبر سال ۲۰۰۲ در اجلاس سران برای توسعه پایدار در ژوهانسبورگ آفریقای جنوبی گردهم آمده‌ایم تا یک بار دیگر بر تعهدات خود نسبت به توسعه پایدار تاکید ورزیم.
- ۲- ما متعهد می‌شویم تا جامعه جهانی را به گونه‌ای انسانی، برابر و مسئول بنا کنیم تا در خور منزلت بشری برای همگان باشد.
- ۳- در آغاز این اجلاس، کودکان جهان با سادگی و به روشنی به ما گفتند آینده متعلق به آنهاست و از این رو همه ما را به چالشی فراخواندند تا اطمینان دهیم از طریق اقدامات خود دنیایی فارغ از ذلت و تحقیر حاصل از فقر، تخریب محیط زیست و الگوهای توسعه ناپایدار را برای آنها به ارث می‌گذاریم.
- ۴- به عنوان بخشی از پاسخ خود به این کودکان که نماینده آینده جمعی ما هستند، همه ما که از اقصی نقاط دنیا با تجارب مختلفی از زندگی متحد شده و به طور عمیق احساس می‌کنیم نیازی فوری به ساختن جهان روشن تر و جدیدی از امید داریم.
- ۵- بر این اساس، بر ما فرض است که مسئولیتی جمعی را برای پیشرفت و تحکیم ارکان تقویت کننده و به هم وابسته توسعه پایدار - یعنی توسعه اقتصادی و توسعه اجتماعی و حفاظت از محیط زیست - در سطوح مختلف محلی، منطقه‌ای، بین‌المللی و سطوح جهانی بپذیریم.

۶- ما از این قاره - مهد بشریت- و از طریق این برنامه عمل و بیانیه، اعلام می‌کنیم که نسبت به دیگران و جامعه بزرگتر حیات و نسبت به کودکان خود مسئولیم.

۷- ما با اذعان به اینکه بشریت بر سر دوراهی قرار گرفته، متحد شده‌ایم تا از طریق ارایه یک راه حل مشترک با تلاشی جدی به نیاز مبرم برای تهیه برنامه عملی در جهت توسعه بشری و فقرزدایی، پاسخ مثبت دهیم.

از استکهلم و ریودوژانیرو تا ژوهانسبورگ

۸- سی سال قبل در استکهلم، ما درباره نیاز فوری برای پاسخ به مشکلات تخریب محیط زیست توافق کردیم. ده سال قبل در کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد توسعه و محیط زیست که در ریودوژانیرو برگزار شد، توافق کردیم براساس اصول ریو، حفاظت از محیط‌زیست و توسعه اقتصادی و اجتماعی اساس و ارکان توسعه پایدار باشند. ما برای دستیابی به چنین توسعه‌ای، یک برنامه جهانی شامل دستور کار ۲۱ و بیانیه ریو را به تصویب رساندیم و در همه آنها بر تعهدات خود تاکید کردیم. اجلاس ریو گام مهمی بود که دستور کار جدیدی را برای توسعه پایدار تعیین کرد.

۹- بین ریو و ژوهانسبورگ، ملل جهان در چندین کنفرانس مهم شامل کنفرانس مونتری در مورد سرمایه گذاری و امور مالی توسعه، همچنین کنفرانس وزرای دوحه که توسط سازمان ملل متحد برگزار شد، گردهم آمدند. این کنفرانس‌ها، نگرش جامع و وسیعی را نسبت به آینده بشریت برای جهانیان فراهم آورد.

۱۰- در اجلاس ژوهانسبورگ، بیشترین دستاورد ما گردآوری مجموعه‌ای غنی از مردم و نظرات در جستجوی سازنده مسیری مشترک به سوی دنیایی است که دیدگاه توسعه پایدار را محترم شمرده و آن را محقق سازد. ژوهانسبورگ همچنین پیشرفت معنی‌داری را در کسب اجماع و مشارکت جهانی میان همه مردم سیاره ما تایید کرد.

چالش‌های پیش روی ما

۱۱- ما اذعان می‌کنیم مبارزه با فقر، تغییر الگوی مصرف و تولید و حفاظت و مدیریت منابع طبیعی به عنوان پایه و اساس توسعه اجتماعی و اقتصادی، از اهداف اساسی و لوازم ضروری توسعه پایدار هستند.

۱۲- خط معیوب عمیقی که جامعه بشری را به دو بخش فقیر و غنی تقسیم می‌کند و شکاف رو به تزاید بین جهان توسعه یافته و در حال توسعه، تهدیدی جدی و عمده نسبت به ثبات، امنیت و سعادت جهانی است.

۱۳- تخریب و خسارت محیط زیست جهانی کماکان ادامه دارد. تداوم روند نابودی تنوع زیستی، تداوم کاهش ذخایر ماهیان و بیابان‌زدایی که بیش از پیش زمین‌های حاصلخیز را از بین می‌برد، اثرات نامطلوب تغییرات آب و هوا که کماکان مشهود است، بلایای طبیعی که به طور مکرر و مخرب تر وجود دارند و کشورهای در حال توسعه در برابر آنها آسیب پذیرند و تداوم آلودگی‌های دریایی، آب و هوا که میلیون‌ها حیات آراسته را مورد تهدید قرار می‌دهد.

۱۴- جهانی سازی، بعد جدیدی را به این چالش‌ها افزوده است. سرعت همگرایی بازارها، گردش سرمایه و افزایش عمده جریان سرمایه گذاری در سراسر دنیا، چالش‌ها و فرصت‌های نوینی را در برابر توسعه پایدار قرار داده است. اما منافع و هزینه‌های فرآیند جهانی سازی توزیعی نابرابر داشته و کشورهای در حال توسعه با مشکلات خاصی در مواجهه با این چالش‌ها روبرو هستند.

۱۵- ما با خطر این ناهمخوانی جهانی مواجه هستیم، مگر به گونه‌ای عمل کنیم که اساساً زندگی آنها تغییر یابد. فقیران جهان در صورتی که ببینند نمایندگانشان چیزی بیش از سروصدای شیپور و سنج نیستند، ممکن است اعتماد خود را نسبت به نمایندگانشان و نظام‌های دموکراتیک که ما بدان متعهدیم، از دست بدهند.

تعهدات ما نسبت به توسعه پایدار

۱۶- مصمم هستیم تضمین کنیم تنوع غنی ما که همان قوت جمعی ماست در جهت مشارکتی سازنده برای تغییر و دستیابی به هدف مشترک توسعه پایدار مورد استفاده قرار گیرد.

۱۷- ما با اذعان به اهمیت ایجاد وحدت بین انسان‌ها، بر ترویج گفتگو و همکاری بین ملت‌ها و تمدن‌های جهان، بدون در نظر گرفتن نوع نژاد، ناتوانی، مذهب، زبان، فرهنگ و سنت آنها اصرار می‌ورزیم.

۱۸- ما از تمرکز اجلاس ژوهانسبورگ بر تجزیه ناپذیری منزلت بشری استقبال می‌کنیم و تصمیمات این اجلاس را در مورد اهداف، زمان بندی‌ها و مشارکت‌ها برای تسریع دسترسی به نیازهای اساسی چون آب سالم، بهداشت، مسکن مناسب، انرژی، مراقبت‌های بهداشتی، امنیت غذایی و حفاظت از تنوع زیستی تایید می‌نماییم. در عین حال با هم در جهت یاری یکدیگر به منظور برخورداری از امکان دسترسی به منابع مالی، منافع حاصل از بازار، تضمین ظرفیت سازی، استفاده از فنآوری، توسعه منابع انسانی، تعلیم و تربیت و آموزش برای از میان برداشتن همیشگی توسعه نیافتگی تلاش می‌کنیم.

۱۹- ما یک بار دیگر بر تعهد خود در مورد توجه ویژه و اولویت بخشی به مبارزه علیه شرایط جهانی که تهدیداتی جدی برای توسعه پایدار مردم ما پدید آورده، تاکید می‌کنیم. این شرایط مواردی چون گرسنگی شدید، سوء تغذیه، اشغال خارجی، منازعات مسلحانه، مشکل قاچاق مواد مخدر، جرایم سازماندهی شده، فساد، بلایای طبیعی، قاچاق سلاح‌های غیرمجاز، قاچاق افراد، تروریسم، عدم تحمل و دامن زدن به اختلافات نژادی- قومی-مذهبی و سایر دشمنی‌ها، نفرت از بیگانگان و دولت‌های اجنبی و بیماری‌های بومی، مزمن، مسری به خصوص ویروس HIV ناقل بیماری ایدز، مالاریا و سل هستند.

۲۰- ما متعهد می‌شویم که توانمندسازی و رفع سلطه از زنان و تساوی جنسیتی را در همه فعالیت‌هایی که در دستور کار ۲۱، اهداف توسعه‌ای هزاره و برنامه عمل ژوهانسبورگ به آنها تصریح شده، تضمین نماییم.

۲۱- ما به این حقیقت معتقدیم که جامعه جهانی با لوازم و منابع موجود خود می‌تواند با چالش‌های فقرزدایی و توسعه پایدار که بر سر راه بشریت قرار گرفته، مقابله کند. ما با یکدیگر برای تضمین اینکه منابع موجود به نفع بشریت استفاده شود، گام‌های بلندتری بر خواهیم داشت.

۲۲- در این مورد، برای مشارکت در جهت دستیابی به اهداف توسعه مصرّاً از کشورهای در حال توسعه می‌خواهیم کوشش‌های جدی خود را برای جذب کمک‌های توسعه‌ای رسمی (ODA) در سطوح توافق شده بین‌المللی معطوف دارند.

۲۳- ما وجود گروه بندی‌ها و اتحادیه‌های منطقه‌ای قوی تر، از قبیل مشارکت نوین برای توسعه آفریقا (NEPAD) که به ترویج و تقویت همکاری منطقه‌ای، بین‌المللی و توسعه پایدار می‌انجامد، ضروری دانسته و از آنها استقبال و حمایت می‌کنیم.

۲۴- ما باید توجه خاص خود را به نیازهای توسعه‌ای دولت‌های در حال توسعه جزایر کوچک و کشورهای کمتر توسعه یافته تداوم بخشیم.

۲۵- ما دوباره بر نقش حیاتی و اساسی بومیان در توسعه پایدار تاکید می‌کنیم.

۲۶- ما معتقدیم که توسعه پایدار نیازمند مشارکتی فراگیر، وسیع و بلند مدت در سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و اجرا در همه سطوح می‌باشد. ما به عنوان شرکای اجتماعی به همکاری و تلاش خود برای مشارکت مداوم و با ثبات با همه گروه‌های عمده، با احترام به نقش‌های مهم و مستقل هر یک از آنها ادامه می‌دهیم.

۲۷- ما توافق می‌کنیم که بخش خصوصی شامل شرکت‌های بزرگ و کوچک با توجه به فعالیت‌های قانونی خود وظیفه دارند تا در توسعه مناسب و پایدار جوامع مشارکت نمایند.

۲۸- ما همچنین توافق می‌کنیم تا با در نظر گرفتن بیانیه سازمان جهانی کار در خصوص اصول و حقوق اساسی کار، به رشد و افزایش فرصت‌های شغلی درآمدزا کمک کنیم.

۲۹- ما بر این نیاز متفق هستیم که شرکت‌های بخش خصوصی می‌بایست وادار به پاسخگویی شوند. این پاسخگویی باید در محیطی با ثبات و شفاف صورت گیرد.

۳۰- ما متعهد می‌شویم که به منظور اجرای موثر دستور کار ۲۱، اهداف توسعه‌ای هزاره و برنامه اجرایی ژوهانسبورگ، به تقویت و بهبود حاکمیت در کلیه سطوح آن پردازیم.

چند جانبه‌گرایی در آینده

۳۱- برای نیل به اهداف توسعه پایدار، ما نیازمند نهادها و موسسات کارآمدتر، دموکراتیک‌تر و پاسخگو در سطح بین‌المللی و چند جانبه هستیم.

۳۲- ما یک بار دیگر بر تعهدات خود نسبت به اصول و اهداف منشور سازمان ملل متحد و حقوق بین‌الملل و همچنین تقویت چندجانبه‌گرایی تأکید می‌کنیم. ما از نقش رهبری سازمان ملل متحد به عنوان جهانی‌ترین سازمان و نماینده ملل در دنیا و بهترین مکان برای ترویج و تقویت توسعه پایدار حمایت می‌کنیم.

۳۳- ما بیش از پیش خود را متعهد به نظارت بر پیشرفت امور در فواصل منظم به سوی دستیابی به اهداف توسعه پایدار می‌دانیم.

تحقق توسعه پایدار

۳۴- ما بر این امر متفق هستیم که این تلاش باید در فرآیندی اختصاصی شامل همه گروه‌های عمده و دولت‌های شرکت‌کننده در اجلاس تاریخی ژوهانسبورگ شود.

۳۵- ما متعهد به همکاری با یکدیگر هستیم تا با اتحادی برخاسته از تصمیمی مشترک برای نجات سیاره خود، توسعه انسانی را ارتقاء بخشیده و به صلح و سعادت جهانی دست یابیم.

۳۶- ما خود را نسبت به برنامه اجرایی ژوهانسبورگ و اهداف زمانبندی شده زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی آن متعهد می‌دانیم.

۳۷- ما از قاره آفریقا- مهد بشریت- رسماً در قبال مردم جهان و نسل‌هایی که وارث مسلم این زمین هستند متعهد می‌شویم به طور جدی امید همگان برای تحقق توسعه پایدار را تضمین کنیم.

ما قدردانی عمیق خود را نسبت به مردم و دولت آفریقای جنوبی به خاطر مهمانوازی صمیمانه و سازماندهی عالی آنها در برگزاری اجلاس جهانی توسعه پایدار ابراز می‌داریم.